

Ρώσος ποιητής, με πληθωρική παρουσία τα πρώτα χρόνια της Οκτωβριανής Επανάστασης. Υπήρξε ο κορυφαίος εκπρόσωπος του ρωσικού φουτουρισμού. Ο Βλαντιμίρ Μαγιακόφσκι (Vladimir Mayakovsky) γεννήθηκε στη Βαγδάτη της Γεωργίας στις 7 Ιουλίου 1893. Ο πατέρας του ήταν ευγενούς καταγωγής (Ρώσος με κοζάκικες ρίζες), δασοφύλακας το επάγγελμα. Η μητέρα του ήταν ουκρανικής καταγωγής. Από τα 14 χρόνια του ασπάσθηκε τις ιδέες του σοσιαλισμού και συμμετείχε ενεργά σε αντιτσαρικές διαδηλώσεις στη γενέτειρά του. Μετά τον ξαφνικό θάνατο του πατέρα του, ο νεαρός Βλαντιμίρ, η μητέρα του και οι δύο αδελφές του, Όλγα και Λουντμίλα, μετακόμισαν στη Μόσχα.

Το 1908 ο Μαγιακόφσκι έγινε μέλος του Ρωσικού Σοσιαλδημοκρατικού Εργατικού Κόμματος και φυλακίστηκε επανειλημμένα για την ανατρεπτική δράση του. Στο κελί της απομόνωσης άρχισε να γράφει τα πρώτα του ποιήματα. Μετά την αποφυλάκισή του φοίτησε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Μόσχας και προσχώρησε στο κίνημα των ρώσων φουτουριστών, όπου γρήγορα διακρίθηκε κι έγινε ο κύριος εκπρόσωπός τους.

Το 1912, ο κύκλος των ρώσων φουτουριστών εξέδωσε μανιφέστο με τίτλο «Χαστούκι στο γούστο του κοινού». Το κίνημα του φουτουρισμού ανήγαγε σε φετίχ του το μέλλον και ύμνησε την τεχνολογική εξέλιξη. «Ένα βρυχώμενο αυτοκίνητο αγώνων είναι πιο όμορφο από τη Νίκη της Σαμοθράκης» υποστήριζε ο «γκουρού» του φουτουρισμού, ιταλός Τομάσο Μαρινέτι. Στο ίδιο μήκος κύματος και οι ρώσοι συνοδοιπόροι του: «Το παρελθόν είναι στενάχωρο. Η Ακαδημία, ο Πούσκιν, ο Ντοστογιέφσκι, ο Τολστόι, είναι πιο ακατανόητοι κι από ιερογλυφικά» γραφόταν στο Μανιφέστο. Οι φουτουριστές συνήθιζαν να διαβάζουν ποιήματά τους καταμεσής του δρόμου, έριχναν τσάι στο ακροατήριό τους και γενικά έκαναν το παν για να ενοχλούν τον καθωσπρεπισμό των αστών.

Από την εποχή αυτή η ποίηση του Μαγιακόφσκι άρχισε να γίνεται επιθετική και προκλητική, με έντονα στοιχεία υπερβολής, υπεροψίας και αυτοαναφοράς. Το 1915 δημοσιεύει το πρώτο μεγάλο του ποίημα με τίτλο: «Σύννεφο με παντελόνια», από το οποίο πήρε και το όνομά του το γνωστό ελληνικό μουσικό σχήμα «Σύννεφα με παντελόνια». Το καλοκαίρι του ίδιου χρόνου γνωρίζει και ερωτεύεται τη Λιλλή Μπρικ, γυναίκα του εκδότη του Οσιπ Μπρικ. Τις αφιερώνει το επόμενο σπουδαίο ποίημά του «Σπονδυλωτό Φλάουτο» (1916). Και τα δύο αυτά έργα του καταγράφουν έναν έρωτα χωρίς ανταπόκριση κι εκφράζουν τη διάσταση του ποιητή με τον κόσμο που ζούσε.

Με την έκρηξη της Οκτωβριανής Επανάστασης, ο Μαγιακόφσκι υπηρέτησε πολυποίκιλα με την πέννα του το νέο καθεστώς. Έγραφε στρατευμένα ποιήματα («Ωδή στην Επανάσταση», «Αριστερή Πορεία»), άρθρα, βιβλία για μικρά παιδιά και ζωγράφιζε αφίσες και σκίτσα, τα οποία συνόδευε με στίχους και συνθήματα, ενώ παράλληλα περιόδευε τη χώρα, κάνοντας διαλέξεις και απαγγελίες. Το 1924 έγραψε μια ελεγεία από 3.000 στίχους για τον θάνατο του Λένιν.

Μετά το 1925 ταξίδεψε στην Ευρώπη, τις ΗΠΑ, την Κούβα, το Μεξικό, εκμεταλλευόμενος τις διασυνδέσεις της ερωμένης του στη διαβόητη μυστική υπηρεσία «Τσε-Κα». Τις εντυπώσεις από το ταξίδι του στο Νέο Κόσμο τις αποτύπωσε στο βιβλίο του «Πώς ανακάλυψα την Αμερική».

Σε μια διάλεξή του στις ΗΠΑ γνωρίζεται με την Έλι Τζόουνς. Καρπός του κεραυνοβόλου και σύντομου έρωτά τους είναι μια κόρη, για την ύπαρξη της οποίας έμαθε το 1929, όταν συναντήθηκε κρυφά με την Τζόουνς στη Γαλλία. Εκείνη την εποχή ο Μαγιακόφσκι ζούσε ένα παθιασμένο έρωτα με την Τατιάνα Γιακόβλεβα, μία συμπατριώτισσά του εμιγκρέ, που ζούσε στο Παρίσι. Επιθυμούσε να την παντρευτεί, αλλά αυτή αρνιόταν πεισματικά.

Στα τρία τελευταία χρόνια της ζωής του εξέδωσε δύο θεατρικά έργα («Κοριός» και «Λουτρό»), με κριτική διάθεση απέναντι στη σοβιετική γραφειοκρατία. Η αποτυχία της παράστασης του «Λουτρού» στο Λένινγκραντ το 1930, οι ερωτικές του απογοητεύσεις, οι διαδοχικές παρεξηγήσεις και συγκρούσεις με τον Ρωσικό Σύνδεσμο Προλεταρίων Συγγραφέων, οδήγησαν τον Μαγιακόφσκι στην απελπισία. Απογοητευμένος και από τη σοβιετική πραγματικότητα, μετά την άρνηση των αρχών να του δώσουν άδεια να ταξιδέψει στο εξωτερικό, έβαλε τέλος στη ζωή του στις 14 Απριλίου του 1930.

Το σημείωμα που βρέθηκε στον τόπο της αυτοκτονίας του έγραφε:

Σε όλους.

Μην κατηγορήσετε κανέναν για το θάνατο μου και παρακαλώ να λείψουν τα κουτσομπολιά. Ο Μακαρίτης τα απεχθανόταν φοβερά.

Μαμά, αδελφές, και σύντροφοι, σχωρέστε με – αυτός δεν είναι τρόπος (δεν τον συμβουλεύω σε κανένα), μα εγώ δεν έχω διέξοδο. Λιλλή αγάπα με.

Συντρόφισσα κυβέρνηση, η οικογένειά μου είναι η Λιλλή Μπρικ, η μαμά, οι αδελφές και η Βερόνικα Βιτόλνταβνα Πολόνσκαγια. Αν τους εξασφαλίσεις μια ανεκτή ζωή, σ' ευχαριστώ. Τα αρχινισμένα ποιήματα δώστε τα στους Μπρικ, αυτοί θα τα καθαρογράψουν.

Όπως λένε "Το επεισόδιο έληξε".

Η βάρκα του έρωτα συντρίφτηκε πάνω στην καθημερινότητα. Έχω ξοφλήσει τους λογαριασμούς μου με τη ζωή. Προς τι, λοιπόν, η απαρίθμηση των αμοιβαίων πόνων, των συμφορών και των προσβολών;

Να 'στε ευτυχισμένοι.

Μετά την αυτοκτονία του, ο σοβιετικός τύπος επιτέθηκε στον ποιητή, χαρακτηρίζοντάς τον «φορμαλιστή» και «συνοδοιπόρο» και όχι «Καλλιτέχνη του Λαού», όπως συνηθιζόταν για τους στρατευμένους καλλιτέχνες. Η Λιλλή Μπρικ έγραψε, τότε, ένα γράμμα στο Στάλιν και του ζητούσε την αποκατάσταση του ονόματος του Μαγιακόφσκι. Ο Στάλιν ανταποκρίθηκε και τον χαρακτήρισε «Καλύτερο και πιο ταλαντούχο ποιητή της σοβιετικής μας εποχής».

Αυτός ήταν και ο «δεύτερος θάνατος του Μαγιακόφσκι», σύμφωνα με τον φίλο του συγγραφέα Μπόρις Πάστερνακ («Δρ Ζιβάγκο»), αφού μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης (1991) χαρακτηρίστηκε «ένας από τους εκπροσώπους του ολοκληρωτισμού», ενώ μια μερίδα της κριτικής θεωρεί σήμερα το έργο του ξεπερασμένο. Ο Μαγιακόφσκι, με τον λυρισμό και τις τεχνικές καινοτομίες, βρήκε αξιόλογους συνεχιστές στην πατρίδα του (Οστρόφσκι, Έρενμπουργκ, Γεφτουσένκο) και στο εξωτερικό (Ελιάρ, Αραγκόν, Νερούντα, Ρίτσος, Πατρίκιος).

Μετά το θάνατο του Στάλιν κυκλοφόρησαν φήμες ότι ο Μαγιακόφσκι δεν αυτοκτόνησε, αλλά δολοφονήθηκε κατ' εντολή του. Τη δεκαετία του '90, όταν άνοιξαν τα αρχεία της KGB, δεν βρέθηκε κάτι σχετικό κι έτσι οι φήμες παρέμειναν αναπόδεικτες.

Βιβλιογραφία:

- «Μαγιακόφσκι: Τα εύκολα και τα δύσκολα» («Ελληνικά Γράμματα»), ποιήματά του μεταφρασμένα εξαιρετικά από τον Μήτσο Αλεξανδρόπουλο.

- Β.Ι. Λένιν («Σύγχρονη Εποχή»)

- Ερωτική Αλληλογραφία με τη Λίλι Μπρικ («Άγκυρα»)

- Θεατρικά («Γκοβόστης»)

- «Ποιήματα» σε μετάφραση Γιάννη Ρίτσου («Κέδρος»)

- «Πώς ανακάλυψα την Αμερική» («Σύγχρονη Εποχή»)

- «Σύννεφο με παντελόνια» («Τραμάκια»)

- «Φλέγομαι», μυθιστορηματική βιογραφία του Μαγιακόφσκι από τον Τούρμπιγιερν Σέβε. («Scripta»)

Δισκογραφία:

- Θάνου Μικρούτσικου: «Καντάτα για τη Μακρόνησο/Σπουδή σε ποιήματα του Βλαδίμηρου Μαγιακόφσκη» (Lyra, 1976), με ερμηνεύτρια τη Μαρία Δημητριάδη.

- Σύννεφα με Παντελόνια: «Τίποτα δεν κρύβεται κάτω απ' τον ήλιο» (Minos-EMI, 2001). Οι

στίχοι του Μάνου Ξυδού βασίζονται σε ποιήματα του Μαγιακόφσκι.

πηγή: sansimera.gr